

3.–6. vuosiluokat

Ilmiö: perheet yhteiskunnassa

a) Muutto ja pakolaisuus

Tutustutaan kirjojen avulla perheisiin sekä muuttamisen ja pakolaisuuden teemoihin. Valitaan kirja ja luetaan se joko itsenäisesti, tai yhdessä luokan tai ryhmän kanssa. Sen jälkeen pohditaan teemaa tarkemmin keskustelun tai tehtävän kautta.

Kirjat

- Furu, Frank & Bondestam, Linda: *Mutta te ette ole äiti*. Etana Editions 2021. Suomentanut Katri Tapola.
- Kummu, Essi & Kallio, Liisa: *Rauhan alkuja*. Tammi 2024.
- Louhio, Maija: *Poika joka ei halunnut palata Suomeen*. Suuri Kurpitsa 2023.

Tehtävät

1. Suhdekartta hahmoista

Tee suhdekartta kirjan hahmoista. Mieti ensin, keitä kaikkia hahmoja kirjassa esiintyy. Ketkä ovat mukana tarinassa? Entä ketkä vain mainitaan, mutta ovat muuten poissa?

Kirjoita päähenkilön nimi keskelle paperia ja muiden hahmojen nimet sen ympärille. Mieti millaisia suhteita hahmojen välillä on ja miten hahmot suhtautuvat toisiinsa. Kirjoita nimien välille perhesuhteet ja muut ihmissuhteet (esim. sisko, isä, ystävä, naapuri jne.). Lisää mukaan symboleja ja värejä, jotka osoittavat, mitä hahmot ajattelevat toisistaan (esim. viha, rakkaus, suru, ikävä jne.).

Vertaillkaa suhdekarttoja parin kanssa tai pienryhmän kesken. Miksi päädyitte kuvaamaan suhteita juuri sillä tavoin? Mistä hahmojen suhtautumisen toisiinsa voi päätellä? Eroavatko suhdekartتانne toisistaan? Jos kyllä, miten?

Kuva: Mira Aro.

2. Keskustelua pistetyöskentelynä

Kirjan lukemisen jälkeen käsitelkää opettajan johdolla pakolaisuutta ja maahanmuuttoa. Mitä pakolaisuus on? Kuka on pakolainen? Mitä eroa on pakolaisella ja maahanmuuttajalla? Mitkä asiat voivat johtaa pakolaisuuteen tai maahanmuuttoon? Suomestakin on jouduttu lähtemään pakolaisiksi. Käykää läpi, keitä olivat sotalapset ja mihin he lähtivät ja miksi. Pohtikaa pakolaisuutta ja maahanmuuttoa myös perheen näkökulmasta.

Yhteisen käsittelyn jälkeen jaetaan luokka pienryhmiin. Ryhmät kiertävät läpi kaikki neljä pistettä, joilla on kysymyksiä kirjasta ja sen teemoista. Ryhmä keskustelee kysymysten pohjalta ja kirjaa ajatuksiaan ylös. Lopuksi käydään kierros, jossa jokainen ryhmä saa kertoa keskustelemistaan asioista.

Piste 1

- Mitkä ovat kirjan tapahtumapaikat?
- Millaisia tapahtumapaikat ovat?
- Tapahtuuko tarina menneisyydessä, nykyhetkessä vai tulevaisuudessa? Mistä sen voi päätellä?
- Kuinka pitkää ajanjaksoa tarinassa kuvataan? Eteneekö tarina aikajärjestyksessä?

Piste 2

- Kuka on kirjan päähenkilö? Millainen hän on?
- Millaista päähenkilön elämä on?
- Onko kirjassa muita hahmoja? Jos on, keitä?
- Esiintyykö tai mainitaanko kirjassa päähenkilön perhettä? Jos kyllä, millainen perhe on?

Piste 3

- Mitä kirjan nimi kertoo kirjasta?
- Kenen näkökulmasta tarinaa kerrotaan?
- Miten tiivistäisit kirjan juonen?
- Muuttuuko tunnelma tarinan aikana? Onko tarinassa selvä käännekohta?

Piste 4

- Onko kirjassa pakolaisia tai maahanmuuttajia?
- Onko kirjan hahmojen ollut pakko muuttaa pois kotimaastaan? Jos on, miksi? Jos ei, miksi he ovat muuttaneet?
- Millaista muuttaminen on kirjojen hahmoille? Onko se helppoa vai vaikeaa, surullista vai iloista jne.?
- Mitä asioita kirjan hahmot ikävöivät kotimaastaan?

Muita teemaan sopivia kirjoja

- Nuotio, Eppu & Pelliccioni, Sanna: *Lappukaulatyttö*. S&S 2022.
- Pelliccioni, Sanna: *Kerro minulle, Antonio*. S&S 2023.
- Skaletski, Jeva et al.: *Ette tiedä mitä sota on*. Otava 2022. Suomentanut Maria Lyytinen.
- Virtanen, Leena & Pelliccioni, Sanna: *Eeva! Kirjailija Eeva Kilven polut, muistot ja viisaat sanat*. Teos 2020.

LUkeMO